

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Eesti rõhuasetused tuleviku põllumajanduspoliitikas

Mart Järvik
Maaeluminister

22.10.2019

A photograph of a vast field of golden wheat under a warm, hazy sky at sunset. The sun is low on the horizon, creating a soft, golden glow over the entire scene. The wheat stalks are in sharp focus in the foreground, with their heads reaching upwards. The background shows a flat horizon line where the field meets the sky.

2019

**Keskmisest kõrgemad saagid,
kõrged piimatoodangu ja ekspordi
näitajad**

2019. aasta saagid ja loomakasvatustoodang

- Teraviljatoodang 1,59 miljonit tonni, keskmisega saagikusega 4416 kg/ha. Teraviljahinnad on langustrendis
- I poolaastaga toodeti 412 100 t piima, produktiivsuse kasvu arvelt 3% enam kui 2018. I pa. Kokkuostuhind kõrgem kui 2014-2018 keskmine
- Sisendite hinnad on kallinenud vähem kui saaduste hinnad
- Võrreldes 2018. aasta esimese poolaastaga kasvas ekspordi väärtus 9% ja impordi väärtus 6%

Põllumajandusele annab suuna PõKa

Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030

Eesti toit on hinnatud ja maal on hea elada!

Tark ja kestlik põllumajandus, toidutootmine ja maaelu ning ohutu toit ja hoitud keskkond

Põllumajanduskeskkond

Taimetervis, loomade tervis ja heaolu

Toiduohutus

Kvaliteetsed sisendid põllumajanduses

Põllumajandussaaduste tootmine, väärindamine, turustamine

Maa- ja rannapiirkonna areng

Teadus ja innovatsioon ning teadmussiire

**Keskkond ja puhas loodus on
meie konkurentsieelis**

Keskkond

- Toidu tootmisel tuleb arvestada keskkonnaga
- Põllumajandustootja pakub avalikke hüvesid
- Tagatud peab olema süsteem keskkonnahüvedega kaasnevate kulude hüvitamiseks
- Lühiajaliselt võivad keskkonnanõuded konkurentsivõimet vähendada, kuid pikas perspektiivis on need konkurentsivõime eelduseks
- Näeme puhast keskkonda, puhast õhku ja puhast vett Eesti konkurentsieelisena turismi, puhta toidu, looduskosmeetika ja -farmaatsiatoodete ning turismiteenuste turundamisel ja ekspordil
- Investeeringud, pinna- ja põhjavett säästvad praktikad, mullaressursi tõhus majandamine, liigirikkad rohumaad, mitmekesine maakasutus ja maastikuelemendid

A wide-angle photograph of a large agricultural field. The field is divided into long, straight rows of crops. The central part of the field is flooded with water, which reflects the sky and the surrounding landscape. The foreground shows a large area of dry, cracked earth, indicating a severe drought. In the background, there is a dense line of trees and a small building on the right side.

**Kliima on meie ühine
väljakutse**

Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine

- Kliimaprognooside kohaselt meie piirkond üks vähestest, kus tootmistingimused ajas pigem paranevad, samas ilmastik muutub senisest ekstreemsemaks ja ettearvamatumaks
- Muutuv kliima eeldab tootmispraktikate ja tugisüsteemi ümberkujundamist
- Põllumajandus peab andma omapoolse panuse kliima eesmärkide saavutamisse, negatiivset mõju tuleb vähendada
- Erinevate põllumajanduspraktikate ja tehnoloogiate kliimamõju on vaja täpsemalt hinnata
- Kujundame Eesti majanduse sajandi keskpaigaks konkurentsivõimeliseks vähese süsinikuheitega majanduseks
- Investeeringud, muldade neutraliseerimine, kliimamuutusi leevendavad kultuurid ja maaharimispraktikad

**Oleme bioressurssidega hästi
varustatud, see ressurss tuleb
vääridada**

Biomajandus

- Eesti võimaluseks on kasutada ära üha suurenev globaalne nõudlus toidu, sööda, bioenergia, biomaterjalide ja muude bioressursil põhinevate toodete järele
- Biomajandus lahendus mitmetele majanduslikele (sõltuvus fossiilsetest ressurssidest), keskkonna (ressursside kasutamisega kaasnev keskkonnamõju) ja sotsiaalsetele (töökohad) väljakutsetele
- Vajalik erinevate sektorite koostöö
- Peame oluliseks kodumaise biomassi maksimaalset väärimist kodumaal, et luua täiendavaid töökohti eelkõige maapiirkondades
- [Biorafineerimisüksuste piloot- ja näidisprojektid](#)

**Ekspordi-
turule
peab meie
toodang
jõudma
kõrge
lisand-
väärtuseg
a**

Eksport

- Eestil on head eeldused toidukaupade ekspordiks
- Meil on tootlikud põllumajandusettevõtted, kaasaegsed tootmisviisid, paindlikud ja pikkade traditsioonidega toidutöötlemisettevõtted ning oleme avatud innovatsioonile
- Kasvama peab meie töötlemise võimekus
- Tihenev konkurents ja muutuvad tarbijate ootused eeldavad kohanemisvõimet, investeeringuid, koostööd
- Toimiv järelevalvesüsteem, ohutu toit, hea taimetervis, loomade tervis ja heaolu on meie kuvandi alustalad
- Edendame Eesti toidu ekspordi ja aitame kaasa meie toidusektori positiivse kuvandi loomisele ja tugevdamisele ning uute sihtturgude avamisele
- **Toiduainesektori müügivõimekuse tõstmine**

**Ühistegevuse kaudu saame riske
maandada**

Ühistegevus

- Globaliseeruva toiduainete turul toimetulekuks on vaja otsida võimalusi kulude vähendamiseks ja turujõu suurendamiseks ning seda on võimalik saavutada läbi ühistegevuse
- Koostöö võimaldab läbi mastaabisäästu vähendada kulutusi sisendite soetamisel ning koondada kriitiline mass kaupa ja saada oma toodete eest õiglasemat hinda
- Ühiselt on suuremad võimalused investeerida lisandväärtuse kasvu
- Ühistutesse koondumine võimalus, kuidas säilitada põllumajandus- ja toiduainesektori mitmekesine ettevõtlusstruktuur, suurendada turule orienteeritust ning tõsta ekspordivõimekust
- Toetame põllumeestele kuuluvate ühistute rajamist ja arendamist saaduste tootmiseks, ümbertöötlemiseks ja müügiks
- Ühistulised suurprojektid, ühistute ühinemine ja arenguprogramm, tootjaorganisatsioonid

**Et oleks saaki mida koristada ja
hinda, mida selle eest küsida, peame
enam tegelema riskide
maandamisega**

Riskijuhtimine

- Põllumajandusturgude avatus ja tootjahindade volatiilsus muudab põllumajandussektori sissetulekud kõikuvaks, mistõttu tuleb tootjate arenguks tagada neile stabiilsed sissetulekud
- Riigi roll riskijuhtimises on aidata kaasa sellise majanduskeskkonna kujundamisele, kus majanduslik ühistegevus ja turg pakuks ettevõtjatele võimalusi riskide maandamiseks
- Järjest suuremat mõju avaldavad põllumajandustootjatele kliimamuutused ja ebasoodsad ilmastikuolud, seega tuleb enam tähelepanu pöörata riskijuhtimise instrumentidele, mis kindlustavad tootjate sissetulekud turu- ja tootmisriskide vastu
- Töötame koostöös tootjatega välja riskijuhtimise meetmed
- Kindlustustoetus, põllumajanduspotentsiaali taastamine ja ennetusmeetmed

**Põllumajandussektor vajab juurde
noori**

Põlvkondade vahetus

- Põlvkondade vahetus on tänasele põllumajandussektori struktuurile oluline väljakutse
- Panustada tuleb põlvkondade vahetusse toiduainesektoris, kasutades meetmeid, mis motiveeriks noori sellesse valdkonda suunduma
- Vaja on luua eeldused, mille abil lisanduks põllumajandus- ja toidusektorisse uusi osalejaid ning mis lihtsustaks ettevõtlusega alustamist ning arengut
- Parandada tuleb noorte juurdepääsu maale ja kapitalile
- Jätkame noortalunike toetamist, töötame välja täiendavad meetmed, et edendada põlvkondade vahetust
- **Noorte starditoetus ja sissetulekutoetus, finantsinstrumendid**

**Maal on hea
elada!**

Maaelu areng

- Maapiirkondadel on oluline roll majanduses ja tööhõives ning kvaliteetse elukeskkonna tagamisel
- Maapiirkond pakub läbi erinevate ressursside võimalusi ettevõtluseks, uute ärimudelite arendamiseks ja lisandväärtuse ning tööhõive loomiseks
- Maapiirkonnas erinevad väljakutsed teenuste osutamisel ja taristu tagamisel, sobivate töökohtade, ümberõppevõimaluste pakkumisel ning vajaliku kvalifikatsiooniga töötajate leidmisel
- Terviklik lähenemine maapiirkondade väljakutsetega tegelemiseks seob endas tasakaalustatult inimese ja kogukonnad, ettevõtluse ja töökohad ning taristu ja elukvaliteedi kindlustamiseks vajalikud teenused
- **Maapiirkonna ettevõtete ja ettevõtluskeskkonna arendamine**

**Teadus- ja arendustegevus ning
innovatsioon on konkurentsivõime
eeldus**

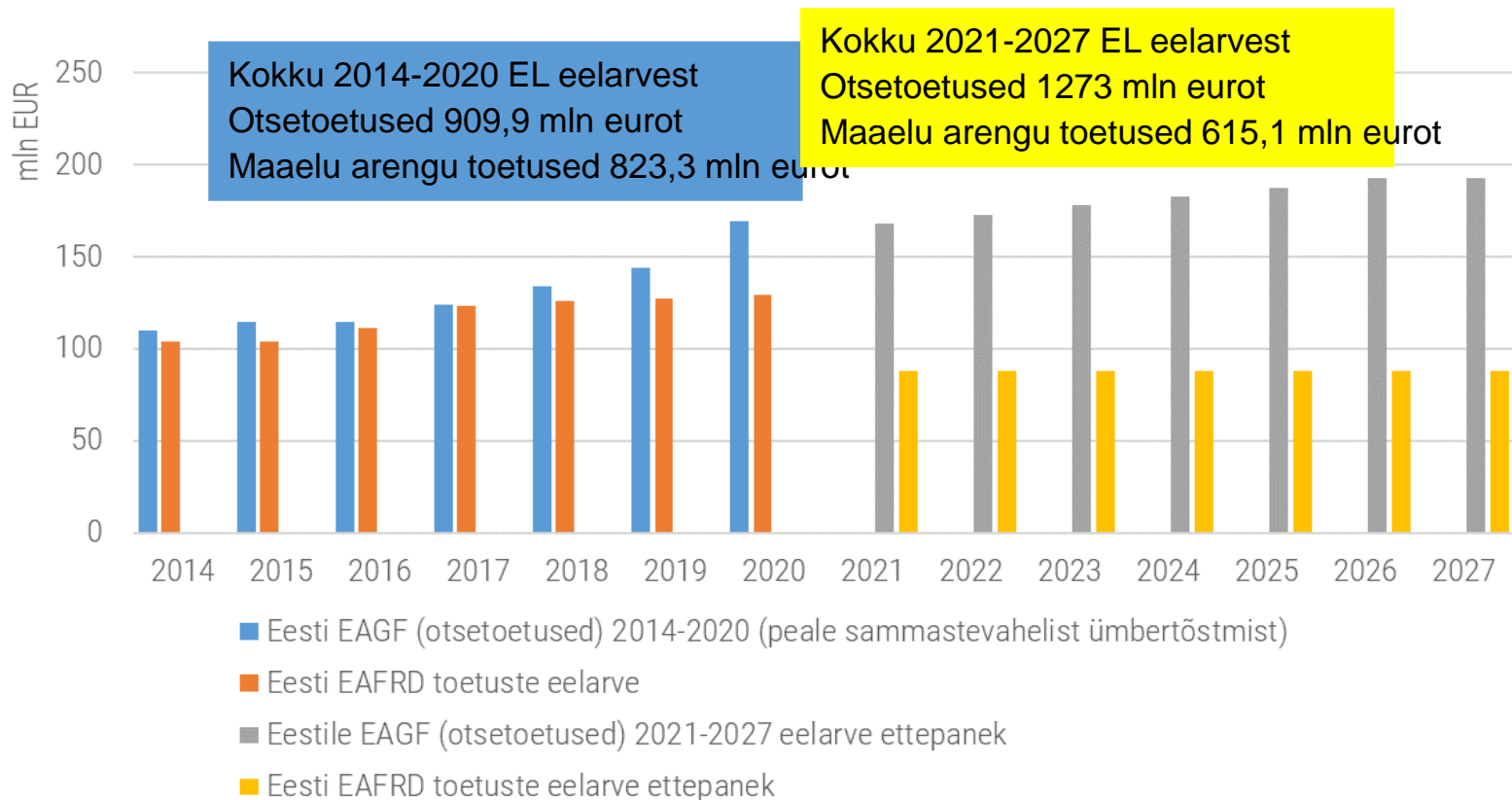
Teadus ja innovatsioon ning teadmussiire

- Heal tasemel teadus- ja arendustegevus on aluseks haridusele, rakendusteadusele ja tootearendusele
- Oluline on jätkata pikaajaliste valdkondlike teadus- ja arendusprogrammidega
- Välja tuleb arendada terviklik ja paindlik teadmussiirde- ja nõuandesüsteem, mis tagab uusima sõltumatu teadus- ja tehnoloogilise teabe jõudmise tootja ja töötlejani
- Innovatsioonimeetmed peavad vastama kogu sektori ja üksikettevõtete vajadustele, tuleb kujundada innovatsiooni toetav tugisüsteem
- Suurendame põllumajandusteaduse stabiilset rahastamist, tagame nõuandesüsteemi stabiilse arengu
- Teadmussiire ja nõuanne, innovatsioonikoostöö

Mida toob uus periood

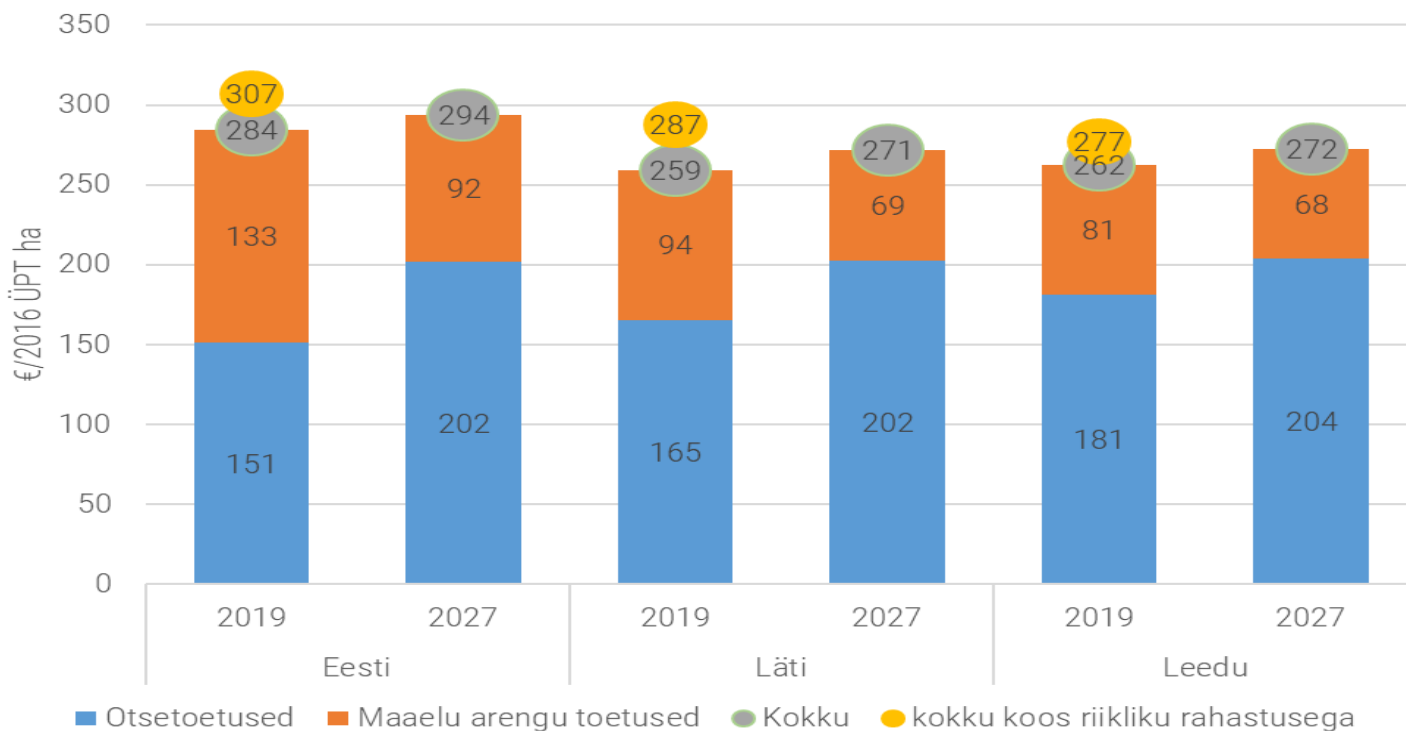
Otsetoetused kasvavad, maaelu toetused vähenevad

Allikas: määrus (EL) 1478/2014 ja KOM eelarve ettepanek
01.06.2018

Otsetoetused ja maaelu arengu toetused

Eestis, Lätis ja Leedus

Allikas: määrus (EL) 1478/2014 ja KOM eelarve ettepanek
01.06.2018

Tänaan tähelepanu eest!

